

[Fischer]

Nu sker der det, at vi med dette forslag imødekommer henvendelser fra de højeste domstole om en retlig regulering på dette område. Det er vel rigtigt at gøre det, og det kan give nogle fastere rammer om disse undersøgelser.

Jeg vil sige til hr. Ole Espersen, der er overrasket over bestemmelsen om, at det er lukkede undersøgelser, at det jo ikke er i strid med hidtidig praksis.

I andre former for den slags undersøgelser har der jo ikke tidligere været offentlighed omkring selve undersøgelsen, men den efterfølgende beretning har været offentliggjort. Derfor synes jeg, det er vigtigt, når vi diskuterer denne sag, at der ikke opstår myter om, at man ønsker noget lukket, at man ønsker ikke at få offentliggjort noget, men at det er et sagligt hensyn, så man får det resultat af undersøgelsen, som man ønsker.

Der er i bemærkningerne til lovforslaget argumenteret for, at i tilfælde, hvor det er embedsmænd, der udtaler sig, kan de udtale sig frit over for dommeren uden at være påvirket af en viden om, hvad det foregående vidne har udtalt sig om.

Jeg tror, at både for embedsmanden i den situation og for dommeren vil det være rigtigt, at man har den form for undersøgelser, men naturligvis således, at den efterfølgende beretning bliver offentliggjort.

Jeg er sikker på, at det vil være hovedreglen, at beretningen – det er dommerens ansvar – vil blive offentliggjort, medmindre der er særlige forhold, der gør sig gældende.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Hvis jeg ikke tager meget fejl, er det i dag sådan, når man beslutter sig for en undersøgelse ved en undersøgelsesdommer, at ministeren kan bestemme, om det skal være en offentlig undersøgelse eller ej. Efter forslaget bliver det altid en lukket undersøgelse, og det er jo en væsentlig forskel.

Så kan det godt være, at man i de fleste tilfælde har haft lukkede undersøgelser, det tør jeg ikke sige, men der er i hvert fald i dag valgfrihed, og det bliver der ikke efter forslaget. Så siger hr. Fischer, at embedsmændene kan udtale sig frit; de bliver ikke påvirket af tidligere vidner. Jeg går ud fra, at de udtaler sig i overensstemmelse med sandheden. Hvis dommeren

ønsker, at de ikke skal vide, hvad der er sagt tidligere, kan man drage omsorg for det i retsledelsen.

Det mest afgørende i relation til den bemærkning fra hr. Fischer er vel, om embedsmænd for en kommissionsdomstol ikke kan udtale sig frit eller for en almindelig tjenestemandret, hvis den er offentlig, hvad den også godt kan være, eller i en almindelig domstolsag. Der er vel ikke noget til hinder for, at man kan udtale sig frit her.

Det er derfor, vi har svært ved at se argumenterne for den konsekvente og totale lukkethed.

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

Jeg mener modsat hr. Ole Espersen, at det vil være en fordel, at der bliver retligt reguleret omkring disse undersøgelser.

Det er klart, at hvis der er tale om større sager, vil man vælge kommissionsdomstolen, der er offentlig, men som er et større apparat. Hvis det er mindre sager, man vil have hurtigt afklaret, vil man vælge dommerundersøgelsen.

Jeg er sikker på, at hvis man overlader spørgsmålet om, hvorvidt der skal være offentlighed eller lukkethed i dommerundersøgelsen, til ministerens afgørelse fra sag til sag, vil man netop gøre den afgørelse kontroversiel, og man kan hurtigt komme i den situation, hvor man vil sige, at ministeren har lagt noget politisk i sin beslutning. Man må træffe det principielle valg: Vil man have den største, offentlige, høringslignende undersøgelse i form af en kommissionsdomstol, eller vil man have denne undersøgelse, der svarer til de hidtidige administrative undersøgelsesmuligheder gennem dommerundersøgelser, hvor man netop tager hensyn til, at embedsmændene skal kunne udtale sig frit?

Embedsmænd er også mennesker ligesom alle andre, og de vil da naturligvis være påvirkede af, hvad de har læst i avisen i forvejen, og af, hvad en anden har sagt om en sådan sag. Det vil ikke ske, hvis man har reguleret det retligt på denne måde. Det tror jeg vi kan have en fordel i.

Det er klart, at det ikke skal være et spørgsmål om at holde noget hemmeligt eller skjult. Det er der ikke tale om, men om, at det er væsensforskellige undersøgelser. Vil man have den store, offentlige opmærksomhed, vælger